

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvérve:
Egy évre 10 h.
Három évre 20 h.
Egy évre 20 h.
Három évre 30 h.
Változó postán szállítva:
Egy évre 24 h.
Három évre 36 h.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hófűtől
Gyűlés után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsi-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vételére
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 275. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1916 december 1.

Ferencz József temetése.

Két ország gyásza, egy világ részvéte kísérte utolsó földi útjára Magyarország elhunyt apostoli királyát. A gyász, a részvét imponáló volt és őszinte mélysége mindenél jobban dokumentálta, hogy az ősz király halála milliókat és milliókat borított gyászba.

A temetés szomorú napjának eseményeiről a következő tudósításaink szólnak:

Az utolsó látogatások.

Tegnap reggel 8 órától még déli 12 óráig hőmpolygót a nép a ravatalhoz. Délután 10 órától déli 12 óráig a város minden templomában zúgtak a harangok. Délután 1 órakor vette kezdetét a temetés.

A Szent István templomban nagy pompával ment végbe az ünnepélyes beszertelés, mire a holttestet átszállították a kapucinusok templomába és ott helyezték örök nyugalomra.

A gyászmenet.

Mikor a holttestet a Hoffburg plébánia-templomában Seidl plébános beszertelte, a koporsót háromnegyed 2 órakor a lakások és komornyikok a Schweizerhofban álló hatalmas kocsikhoz vitték, ahol újra beszertelték. Az ünnepies gyászmenetben részt vett az egész monarchia képviselője.

A koporsót Montenuovó főudvarmester követte. Utána 3 legfőbb udvari méltóság, testőrkapitányok, négy udvarnagyal haladt. A koporsó mellett nyolc nemes apród ment égő fátylakkal. A gyászmenet előtt egy század haladt, ezt egy kétfogatú udvari kocsis követte lakásokkal. Majd egy diszhintó következett a szárnysegédekkel. A következő hintóban a hercegi rangban levő kamarások foglaltak helyet. Majd 6 fogatú hintó következett udvari méltóságokkal, a magyarországi udvari marsallal. A másik hintó a főmarsallal és főkamarással, az első főudvarmesterrel. A hintókat gyalogos és lovas testőrszázad és a darabont testőrség két szakasza követte.

A gyászmenet a belső és külső vártéren, a Burginger, Opernringen a Ringstrassén, a Franz Josefkain, a Rotentwunstrassén át a Szent István templom felé vette útját. A gyászmenet megérkeztek a feketével bevont Szent István templom főkapujánál a koporsót leemelték és Piffli bíboros hercegérsekkel és a papsággal a menetet élén, a templomba vitték. A templomban ismét beszertelték a koporsót és átvitték a kapucinusok templomába.

A koporsót az uralkodó család tagjai és a Bécs-be érkezett idegen uralkodók kíséreteikkel a Szent István templomában varták be.

Ott voltak a királynén és királynén kívül III. Lajos magyar király és Mária Terézia magyar királyné, Mária Jozefa magyar hercegnő, Károly Tivadar magyar herceg özvegye, Frigyes ágostai szász király és János György szász trónörökös, Ferdinánd bolgár király, Boris bolgár trónörökös és Cyrill bolgár herceg, II. Frigyes badeni nagyherceg, IV. Frigyes Ferenc mecklenburg-schwerini nagyherceg, Ernő Ágost braunschweigi herceg, Károly Edward szász-köburggothai herceg, Adolf Schumburg-lippeai fejedelem, Róbert württembergi herceg és Mária Immaculata württembergi hercegnő, Vilmos Hohenzollern sigmaringeni herceg és Adalgunde Hohenzollern sigmaringeni hercegnő, Bernhard szász-meiningeni herceg, II. Ernő szász-altenburgi herceg, Dorottya hercegnő, Frigyes waldeck-pyrmonti herceg, Thurn Taxis herceg és hercegnő és Thurn Taxis Ferenc József örökös herceg, továbbá Vahid Eddin effendi török trónörökös, Bourbon osztrák estei, don Alfonso herceg, Ferdinánd spanyol infáns és Donna Maria des Los Nieves infánsnő és Gusztáv Adolf svéd trónörökös.

Az elősoroltakon kívül ott voltak a diplomáciai testületek, a tábornoki kar, a két kormány tagjai, az osztrák, magyar országgyűlések két házának elnökei, Bécs és Budapest képviselőtestületének elnökei és más küldöttek, valamint a horvát bán.

A Szent István templomban.

Három órakor jelentették a Szent István templomban Károly királynak és a ki-

rálynénak a gyászmenet közeledését. Az uralkodók és legfőbb állami méltóságok elfoglalták helyeiket, mire Piffli herceg értek a megérkező püspököktől és prelátozoktól követve a főbejáratához ment, hogy a halottal fogadja. A koporsót ezután a templomban katedra alá helyezték, ahol a hercegérsek beszertelték. A szertartás 3 óra 20 perckor ért véget.

A beszertelés után az udvari zenekar énekesinek kíséretével ismét felemelték a koporsót és visszavitték a kocsira és a gyászoló menet elindult a Kapucinusok templomába.

A Kapucinusok templomában.

A Szent István templomból a gyászmenetben a koporsó után Károly király és a királyné haladt közvetlenül, akiket a gyászmenet követett a fenti sorrendben a vendégekkel. A menetet testőrök és lovas-testőrök egy százada zárta be.

A gyászmenet a Kapucinusok templomába kürtök harsogása és dobok pergése között érkezett. A király és királyné 8 lépés távolságra követte a koporsót. A királyné kezen fogva vezette Ottó főherceget.

A koporsó levétele alkalmával erősen jobbradított, mire Nepallek főszertartásmester odaugrott és megigazította a koporsót. A koporsó után a király és királyné, valamint a felséges vendégek bevonultak a templomba, ahol a beszertelés után az udvari zenekar a Liberarét énekelte.

Ezután a koporsót fátylas kísérettel a kapucinus atyák vezetésével levitték a sírboltba, ahova Károly király, valamint a főudvarmester és a hercegi rangban levő kamarások követtek. Az előcsarnokban letették a koporsót és újból beszertelték. A halotti imádság elmondása után a főudvarmester átadta a koporsó kulcsát a kapucinus gvardiannak, mire Károly király kíséretével eltávozott a templomból.

Késő este volt már, mire a gyásznép a templomból elszórt.

Ferenc Ferdinánd árvái a temetésén.

Bécs, november 30. A temetésén megjelentek Ferenc Ferdinánd árvái is. A néhai trónörökös árvái mély gyászban jelentek meg a temetésén.

Egy millió nép a temetésén.

Bécs, november 30. A temetésén résztvevők számát a rendőrség egy millióra becsülte. Impozáns volt a temetésén résztvevő magyar küldöttség nemzeti gyászöltönyében. Megindító volt, mikor a király és királyné között fehér matrósapkában haladt Ottó trónörökös sírva. Könyves volt a király szeme is. A királyi pár után néhány lépésre haladt a belgár cár, Vilmos német trónörökös. Mindketten magyar huszártábornoki ruhában voltak és mellükön a Szent István-rend nagykeresztjét viselték.

Bécs a király temetése alatt.

Bécs, november 30. Az osztrák főváros utcáin hatalmas embertömeg hőmpölygött a temetés idején. A közönség soraiban rendkívül sok nagy nemzeti gyászruhát viselő urat és hölgyet lehetett látni. Igen sok csillogkeresztes és palotahölgy és titkos tanácsos, a magyar társadalom mágnás asszonyai és mágnásai jelentek meg a legjobb uralkodó végtisztességén. Amerre a temetési menet elhaladt, az ablakok mindenfelé roskadásig meg voltak telve.

Biharvármegye és Nagyvárad a temetésén.

A király temetésén Biharvármegye törvényhatósága, Nagyvárad város törvényhatósága és az egyházi hatóságok is kellőképpen képviseltették magukat. Biharvármegye képviselőiben gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök, Beöthy László v. b. t. t., Nagyvárad város képviselőiben dr. Hoványi Géza és dr. Medvigy Gábor vettek részt. A latin szertartású káptalant dr. Bjelik Imre táborig püspök és Brém Lőrinc kanonok képviselték. Részt veit a görög katolikus püspök, dr. Radu Demeter. Az egyházi méltóságok soraiban ott volt továbbá dr. Mangra Vazul v. b. t. t., nagyszombeni metropolita.

Biharvármegye és Nagyvárad város közönsége a fenti illusztris tagjaival kellőképpen adott kifejezést az elhunyt nagy uralkodó elvesztése feletti gyászának.

Nagyvárad gyásza.

Gyászmisék a plébánia-templomokban.

A nagyvárad r. kath. plébánia templomokban tegnap reggel 9 órakor gyászmisék voltak Ő felsége lelkiüdvéért.

Az olasz plébánia-templomban Imrik S. Zoltán tb. kanonok végezte segédlettel a requiemet, míg a Szent László templomban dr. Lestyán Endre plébános, a várad velencei plébánia templomban pedig Halász Gyula plébános tartották segédlettel a gyászmisét. A requiemeken az összes fiú és leányiskolák katolikus növendékei és nagy közönség volt jelen.

Ugyanegy időben a nagyvárad egyházmegye összes plébánia templomaiban gyászmiséket tartottak az elhunyt királyért.

Gyászmiséket mondottak a gör. kath. és gör. keleti templomokban is.

A protestánsok gyász- istentiszteletét.

A nagyteleki utcai ev. ref. templomban délelőtt Sulyok István esperes tartotta a gyászistentiszteletet s utána megható imát mondott. A templom megtelt közönséggel. Ott voltak: a katonaság tisztikara Siegler Konrád altábornagy vezetésével, a királyi tábla bírái Lábán Lajos elnökkel, a kir. törvénytörvénybírók Balás Elemér dr. vezetésével, a posta-távírdai igazgatóság Szücs József h. főigazgatóval élén, a vármegye tisztikara Fráter Barnabás alispán, a városi tisztikar Rimler Károly polgármester vezetésével, a kir. pénzügyigazgatóság Németh István kir. pénzügyigazgatóval élén és az intézet növendékei.

Az ág. evangélikus templomban vasárnap délelőtt tartották meg az elhunyt királyért a gyászistentiszteletet, amelyen dr. Cziffra Kálmán főispán, továbbá a hitközség vezetői, az ev. nőegylet tagjai és nagy közönség volt jelen. Materny Imre lelkész megható gyászbeszédet és imát mondott Ő felségéért.

Gyászistentisztelet a Cion- templomban.

A Cion-templomban tegnap délután 4 órakor gyászistentisztelet volt a királyért. Dr. Kecskeméti főrabbi nagyhatású szónoklatot tartott a király emlékére. A templom zsúfolásig megtelt közönséggel.

Nagyvárad gyásza a temetés órájában.

Istenben boldogult ősz királyunk már a bécsi kapucinusok templomának kriptájában Ősei mellett alussza örök álmát.

Amíg a császárvárosban százezrek kísérték a nagy király haláporait utolsó útjára tegnap délután, az egész országban fájó érzés töltötte el a szíveket. A temetés idején megszűnt minden munka, minden köznapi tevékenység, s a harangok zugása mellett gondolatban elzarándokoltunk a gyászoktól rök tömegébe.

A temetés alkalmából Nagyvárad város közönsége mélyszégyes kegyelettel gyászolt.

Már a kora délelőtt meglátzott a gyászos, komor hangulat az egész városban; a közönség és katonaság a templomban tartott gyászmiséken tömegesen vett részt; a hivatalokban jórészt szünetelt a munka.

Délután 2 órakor a városi villamos telepen megállottak a dinamogépek s öt percig megszűnt az áruszolgáltatás az egész városban.

Ezzel egyidejűleg a villamos közlekedés is szünetelt. Pont 2 órakor minden forgalomban levő villamos kocsi egyszerre megállították, tekintet nélkül a megálló helyekre, a nyílt pályán, ott, ahol a 2 óra idő találta a kocsikat.

Három órakor, midőn a bécsi Szent István templomban véget ért a király holttestének a beszentelése, s megindult a gyászmenet a kapucinusok templomába, az összes nagyvárad kerestény templomok harangjai megkondultak, s egy óráig szóltak, hogy imára szólítsák a közönséget a jó király lelkiüdvéért.

Egyidejűleg az összes üzletek redőnyeit lehúzták, az ajtókat lezárták; a vendéglők, kávéházak kiürültek. Egyes lezárt üzletek gyászba vont kirakataiban felgyújtották a lámpákat, hogy ezzel is emeljék a gyász kifejezését.

A gyárakban, nagyobb ipari üzemekben, műhelyekben szünetelt a munka, gyászolta azt az embernek is nagy királyt, aki a trónon is egy egész életet buzgó munkában töltött el népei javára.

Emelte a gyász komor hangulatát az

utóakon kigyult villamosgökök és ivlámpák bágyadt fénye, különösen négy óra feléig mikor lassan leszállott az estszürkület.

A főbb utvonalakat és terakat: a R4-kőczi-utat, a Bémer teret, a Szent László-teret előzőlötta a közönség.

Délután 4 órakor kinyitották az üzleteket, megindult a gyárakban, műhelyekben a munka.

A kispapok gyászünnepélye.

A lat. szert. püspöki hittudományi főiskola bensőséges ünnepség keretében adott kifejezést a nagy király halála fölötti kegyeletos érzelmeinek. A Himnusz elnevelése után Rojti Mihály III. éves theologus szavalta el Zichy Géza gróf „Fáradt vagyok, fáradt . . .” c. szép költeményét.

Utána Vucskics Gyula dr. prépostkanonok, szeminárium rektor mondott emlékbeszédet, melyet lapunk más helyén közlünk. Az őszinte szívből jövő, szívhez szóló minden ízében remek emlékbeszéd mély hatást keltett a fiatal levítők lelkében s könnyekig meghatotta őket. Az ünnepély a Szózáttal zárult be. Az ünnepélyen részt vettek a gör. kath. papnövendékek is, a kik latin szertartású testvéreikkel egy érzsében összeforrva, énekeltek a nemzeti imádságokat: Isten áldd meg a magyart . . . s Hazádnak rendületlenül légy hive, oh magyar!

Thury Kálmán dr. beszéde az ügyvédi kamarában.

Az ügyvédi kamara választmánya tegnap délután 5 órakor gyászülést tartott az elhunyt király emlékeztérére. A megjelent választmányi tagok előtt Thury Kálmán dr. kamarai elnök a következő klasszikus emlékbeszédet mondotta el, amelyet a tagok állva és mélyen megrendülve hallgattak végig:

Tekintetes Kamarai Választmány!

Egy koporsó felé vándorol ma mindnyájunk gondolata, amelyben egy nagy ember kihűlt porait helyezik ezen órában végleges nyugvóhelyére. A hadakozó világ harói zarából lépett be öreg, bölcs és jószágos királyunk az örökbékesség honába. Az elmúlás örök törvényének tudatában is mély meghatottsággal tekintünk az elköltöző nagy alak után s a veszteséget nem kevésbé érezzük. Mert vesztesek vagyunk mind, akiknek életehez már szinte hozzánőtt az a gondolat, hogy sorsunk felett egy tapasztalatokban, szenvedésekben és viharokban megégett lélek örködik és élelünk folyását egy fadaralmat nem ismerő, dolgos kéz irányítja.

Nagy Királyunk felett a történelem van hivatva végleges ítéletet mondani. Hisszük, hogy ez az ítélet babérkoszorúval fogja körülvéve a halhatatlan aggastyán nemes homlokát. Mi azonban akiket a mély fiú hódolaton kívül a hivatásunk körében tapasztalt fejlemények is külön halálra köteleznek, már most megállapíthatjuk, hogy a magyar jogfejlődés legszebb lapjai az Ő kiváltságosan hosszú életéhez, uralkodói ténykedéseihöz vannak fűzve. Maga az ügyvédi intézmény a szervezethez stádnimába s ezzel a modern fejlődés biztos útjára az Ő uralkodása alatt lépett. Állami életünk kiépítése, egész gazdasági és kulturális életünk mai állapota, egyszóval az ország renesans kora egybeesik az Ő uralkodói tényeivel s azokkal elválaszthatatlanul összeforrottak, mert bár elhalt királyunk egyik fő jellemvonása a hagyományokhoz való hű ragaszkodás volt, ezen konzervatív tulajdonsága mellett, mely a jónak, nemesnek fentartására irányuló törekvésben nyilvánult meg, nem zárkózott el a korszerű reformok életbeléptetésétől sem, amit törvényeink egész sorozata élénken bizonyít.

Ha mindezeket a gyász ezen órájában elménkbe idézzük, lehetetlen, hogy fájdalom megilletődéssel és részvétellel ne vegyük körül azt a távoli koporsót, amely egy nagy multat zár magába, de melyből egy szép jövő kisarjadzása is reményteljesen int felénk.

Az ügyvédi kar a nagy halottal szemben tehát nemcsak alattvalói, hanem hivatásos emberi mivoltából folyólag is, mélységes hála van kötelezve.

Eznek az érzésnek kívánok én eleget tenni, amikor indítványozom:

fejezze ki a nagyváradi ügyvédi kamara mélységes fájdalomát és részvétellel megilletődését a nagy király halála felett és juttassa ezt a részvétnyilatkozatot hódoló felirat alakjában a m. kir. igazságügyminiszter ur utján az illetékes helyre, egyszersmind fejezze ki hódolatteljes bizalmát és ragaszkodását az új király, IV. Károly öfelsége személyével szemben is;

rendelje el a választmány, hogy a gyász tartama alatt minden levelezéseiről és átiratairól gyászkeretes papírt fog használni,

s végre fejezze ki a választmány azt a kívánságát, hogy a legközelebbi évi rendes jelentés keretében szenteltessek egy külön lapon egy méltató cikk nagy királyunk emlékének.

Az olasz községi polg. leányiskola kegyelme.

I. Ferenc József magyar király emléket az olasz polg. leányiskola tanulói kegyelmevel ünnepelték.

A halálzás napján osztályfőnökeik jelentették nekik a gyászbeszédet. A nekrológot hallgatni végig. Az ifjusági egyesületek is kivették részüket a gyászolástól. Az önképzőkör minden tanítói utmutatás nélkül öfelsége emlékének szentelte 29-ki gyűlést, melyen *Philippi Vilma* ifjusági elnök meghatott hangon gyönyörű emlékbeszédet mondott. Az iskola vezetősége pedig a temetés napján rendezett gyász ünnepséget d. e. 10 órakor a király arcképeivel és gyászadapárikkal díszített teremben. A gyászbeszédet özv. dr. *Személy Kálmán*né, az iskola igazgatója tartotta. Abban I. Ferenc Józsefet nemcsak mint világhírű nagy uralkodót állította a tanulók lelkeszemei elé, de mint nemesszívű, pártatlan kötelességtudású, vallásos embert is, akinek példáját minden magyar gyermek követheti. A gyászbeszéd után egy gyászdalt énekelt az énekkar, majd *Szegedi Mária* IV. o. t. szöveg elszavalta *Zichy Géza* „Fáradt vasok . . .” című költeményét, azután *Dózsa Ilona* mondott nagy buzgósággal egy alkalmi fohászt és a Hymnusz hangjai zárták be a nemzeti gyászhoz méltó ünnepséget.

Váradszöllősön.

A váradszöllősi plébánia templomban d. e. *Pálffy Béla* plébános mondotta az ünnepélyes gyászmisét, d. u. pedig a temetés órájában a halotti szolozsmákat énekeltek a hívek s ez alkalommal *Pálffy Béla* mindenkit magával ragadó, magas szárnyalású, gyönyörű beszédhen fejezte ki a magyar nemzet mélységes, igaz és őszinte gyászát.

Pálffy Jenő Halmos András egyik gyönyörű egyházi énekének dallamára pompás átiratot szerzett s azt *Pálffy Jenő*né művé.

szi orgonakiséréte mellett nagy hatással énekelte el.

Az ének szövege a következő:

Zokogva sir e hant felett
Ó szűz anyánk, bus nemzeted!
Árván maradtunk, egyedül,
Körül a vész és gyász belül!
Kérd édes, egyszülött fiad,
Ki tengernek parancsot ad,
A bőszi viharral szüntesse meg,
Mely dúl édes hazánk felett.
Ósz, agg királyunk elvéved,
Az égből vedd magad mellé!
Fény trónusodról jó Anyánk
Tekints, tekints ó, mireánk!

Igaz ügyért kell küzdenünk,
S egész világ van ellenünk.
Tör ránk, mint a pokol hada,
S mi jó királyunk elhagya.

Ó kérjed egyszülött fiad,
Ki tengernek parancsot ad,
A bőszi viharral szüntesse meg,
Mely dúl szegény hazánk felett!
Királyi kardunk, mely lehullt,
Oly kézbe add, mely porba sujt
Minden pokolnak bőszi hadát:
Tekints, tekints most mireánk!

Ó nézd az árvák ezreit,
Az özvegyek mély sebeit!
S mint zokog a sok bús anya,
Feléd sóhajt esdő szava:
Kérd édes egyszülött fiad,
Ki tengernek parancsot ad,
A bőszi viharral szüntesse meg,
Mely dúl édes hazánk felett.
Királyunk szenvedéséért
És megdicsőült lelkiért
Derüljön újra jó Anyánk
A béke boldog napja ránk!

Elfoglaltuk Kámpolungot és Pitestit.

Keleti harctér. Budapest, nov. 30. (Hivatalos.) József főherceg vezérezredes hadsereg harcvonala. Falkenhayn gyalogsági tábornok hadserege tegnap elfoglalta Pitestit és Kámpolungot. Kámpolungban 17 tiszt, 1200 főnyi legénység, 7 ágyú és számos máha került a bajorok kezére.

Az Uz völgy és a Tatárszoros között az oroszok keményen szorongatott román szövetségesük tehermentesítésére szánt támadásaikat nagy tömegekkel folytatták. Arz és Kövess tábornokok hadseregei csaknem az egész arcvonalon éjjel-nappal elkeseredetten viaskodtak a mindig újra előretörő ellenséggel. Sok helyen ember ember elleni harcok folytak. *Az orosz roham összeomlott.* Kis helyi előnyök nem változtathatnak azon, hogy az ellenség nagy áldozatai tegnap is hiábavalók voltak. A harc tovább folyik.

Tüzérségi harcok a Karszton.

Olasz harctér. Budapest, nov. 30. (Hivatalos.) Görzről keletre és a Karszt fensíkon a tüzérségi harc időnként nagyon élénk volt.

Balkán harctér. Budapest, november 30. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornagy hadserege: A sikeresen előrenyomuló dunai hadsereg a folyón való átkelés óta 43 román tisztet, 2421 főnyi legénységet, 2 nehéz és 36 tábortábori ágyút, 7 kiságyút és 7 gépfegyvert szállított be. *Höfer.*

Két millió szerb pusztult el a háboruban.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A Ruszkoje Szlovo azt írja, hogy a szerbek ujabban megint nagyon kitüntették magukat a dobudzsai ellennyomulásnál. Veszteségeik ennek megfelelően igen nagyok voltak. Ódesszában 200 sebesült szerb tiszt fekszik. Panjevics belgrádi egyetemi tanár, aki Péterváron ismertette Szerbia sorsát, azt mondja, hogy a háboru alatt 2,000.000 szerb pusztult el.

A nagyvezérkar esti jelentése Pitesti elfoglalásáról.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) A német nagyvezérkar jelenti 29-éről: *A Sommetól északra Serrenél és Saillynál élénkebb tüzérharc. Erdély keleti frontján az oroszok újból támadnak. Pitestit elfoglaltuk. A macedon fronton nyugalom. (Wolff-ügynökség.)*

Megkezdődött a nagy téli kötöttáru vásár a „Hófehérke” harisnya áruházban Nagyrad. SZENT LÁSZLÓ-TÉR, SAS-PALOTA, DROGERIA MELLETT.

Nagy ocassió
14 napig!

Női harisnya, pamut, gyapju, cérna és muselin párja K 1.70, 1.96, 2.80, 3.50, 4.50, 6.—, 7.—.
Férfi harisnya, pamut, gyapju és cérna párja . . . K -96, 1.30, 1.70, 2.50, 3.—, 4.—, 5.—.
Gyermek patent harisnya, fekete és barna párja . . . K -90, 1.10, 1.30, 1.50, 1.70, 1.90, 2.10.
Női, férfi és gyermek keztyű kötött és trico párja K 1.—, 1.50, 1.80, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—.

Szigoruar szolid
szabott árak!

:: Gazdag választék, rendkívül előnyárak tricoárak, sweatterek női, férfi kötött kabátokban és mindennemű kötött árukban ::

EMLÉKBESZÉD I. FERENCZ JÓZSEF FELETT.

A váradi kispapok gyászünnepélyén, a király temetése napján elmondotta dr. Vučkics Gyula prépost-kanonok szemináriumi rektor 1916. nov. 30. án.

Az egész ország összes templomsinak harangjai zúgnak: temetik a királyt. Megtért őseihez a legelső magyar ember, a legfőbb hadúr, a legfőbb törvényhozó, kinek neve szent és sérthetetlen; az örök boldogság honába költözött az igazság legfőbb őre, Egyházunk főkegyura, az apostoli magyar király: I. Ferencz József. A törvények ha nem emelnek is ki az ő személyiségének kiválóságát, uralkodói nemes erényei megőrzik emléket a halhatatlanságnak. Nagy volt mint hadvezér, nagy mint uralkodó s még nagyobb mint ember, akinek cselekedetei mindenkor híven tárják elénk: milyen jellemmel kell bírnia egy királynak, hogy nagy királynak mondható lehessen. Minden dologban, még a legaprólékosabban is magának tartotta fenn a döntést, a megmáshatatlanság végső szót.

Maga döntött minden más politikai kérdés felett is, de nem kapta el soha a hódítókat, a háborúnak vágya és diadolsága; nem huzta ki soha igaz ok nélkül kardját háborúra. És habár ma még elfogult a világ vele szemben, legkivált ellenségeink, de mi, alattvalói tudjuk, mennyit vívódott nemes lelke, míg kimondotta: mindent megfontoltam. És azért bizunk, hogy egykor a világtörténelem és Isten ítélete felmentő lesz életének ezen legnagyobb elhatározása fölött, amelytől milliók földi sorsa függ. Ha nem is volt hódító király, ha a két szerencsétlen háború következtében el is vesztette Lombardiát és ki kellett lépnie a német szövetségből és átadnia a hegemoniát Poroszországnak: most, mikor lehajlotta fejét, amikor trónját ifjú örökösének átadja, nehogy kisebb országot, monarchiát, mint hatvanöte esztendővel azelőtt átvett és ha a háború végén át is kell valamit engedni az elfoglalt területekből, akkor is kárpótlást nyújthat az a gondolat, hogy a monarchia sokkal szilárdabb nagyhatalmi alapot képez, mint bármikor és ez elsősorban az elhunyt nagy király, I. Ferencz József szerencsés politikájának köszönhető, akit Isten mélyeséges tapasztalatokkal és nagy-nagy bölcseséggel ruházott fel a politikai művészet terén, amely elhunyt nagy királyunkat felül emelte ugyasólván az összes uralkodókon és királyokon. Igazán tapasztalat nélkül lépett trónra, elfogult tanácsosok vették körül és ennek tulajdoníthatni első sikertelen politikai intézkedéseit és ezeknek áldatlan következményeit, de volt mindenkor népeit igazán őszintén szerető szíve és volt igazságérzete és mikor hozzájött a tapasztalat is és megszületett emberismerete is, ki tudta választani, hogy mi válik javára nemzetének és a monarchiának és mikor ezek helyességéről meggyőződött, volt bátorsága szakítani a félvilággal, elejteni tanácsosait s Haynau, Windischgrätz, Thun, Schwarliang egymás után lettek kegyvesztettek és mikor ledőlt a válaszfal, őszinte szívvel borított fátylat a multra és maga fordította tekintetét a magyar nemzet felé. Eleinte nemcsak Ausztriában, hanem mindenütt csak ideiglenesnek gondolták a kiegyezést, de ő felsége, amit az első tárgyalások után elhatározott, ahhoz élete utolsó pillanatáig hűségesen, az őreg ember makacs természetével ragaszkodott. És hogy mily helyesen tette, azt élete végén tapasztalta s mikor népeit harcra szólította, bizonyította be, hogy a dualizmus nemcsak a békében, hanem ebben a mindent felforgató világ-háborúban is megállja a helyét.

Az uralkodó cselekedeteinek sikereit

többnyire tanácsosaiknak szokták tulajdonítani. A magyar nemzet mindig hálás lesz Dák Ferenc és Andrássy Gyula érdemei iránt és nem fog megfeledkezni soha feledhetetlen Erzsébet királynékról, aki a király szívét felénk irányította és nem feleli a magyar konzervatív politikások: Sennyey, Apponyi György és Mayláth György törekvéseit, habár aktív részt nem is vettek a kiegyezésben, de el kell ismerni, hogy a kiegyezés első Ferencz Józsefnek sajátos és életének legfőbb műve volt. Ha nem is ő fogalmazta a paragrafusokat, ő választotta ki szerencsés kézzel és ritka emberismerettel legfőbb tanácsosait, akik ezeket végrehajtották és ő választotta ki mindenrendű előterjesztések közül azt, amelyet legfőbbnek talált.

Nemcsak mint uralkodót, hanem mint embert is igen jellemzik és magas piedesztálra emelik erényei, kiváló ritka lelkiismeretessége, kötelességérzete, hűség és munkaszeretete. Nagyon tévedne az, aki azt gondolná, hogy őfelsége csak aláírta, amit előterjesztettek. Oh, korántsem! Mindent ugyancsak megfontolt és magas politikuskok és államférfiak sokszor részketve jelentek meg előtte. A legkényesebb természetű ügyeket maga vizsgálta át s judiciuma és bámulatos emlékező tehetsége mindig új és új szempontokat tudott felmutatni, amelyek más más oldalról világították meg a kérdést. És hogyha megtörtént, hogy nem tudták meggyőzni valaminek helyességéről, akkor ad acta tette az előtte álló cseresznyefa íróasztalára, ami azt jelentette, hogy el van temetve az okmányok közé. Nap mint nap két kormányának miniszterei egymásnak adták a kilincset és ő nem fáradt ki soha, két kormány, a két kabinetje száz meg száz aktát tett elé, melyeket csak aláírni is meglehetősen sok fizikai időbe került. Emellett az audienciák s kérvényező sokasága és nem fáradt ki soha. Meghallgatta valamennyi panasztát, érző szíve volt és segített rajtuk.

Elhunyt nagy királyunk I. Ferencz József kiváló példaképet nyújtott alattvalóinak a legfőbb dolog, a vallási kötelezettség teljesítésére. Mi teologusok vagyunk, tudjuk, hogy az emberi gyarlóság mindannyiunkkal közös és hogy a trónon ülő sincsen megkímélve, de tudjuk azt is, hogy I. Ferencz József magasabb példát nyújtott a vallási kötelezettségek teljesítésében, hogy mindennap hallgatott szentmisét, hogy gyakran járult a szentségekhez, hogy a bűjtöt szigorúan megtartotta, hogy Szentséges Atya és a római Szentszék iránt mindenkor fiúi kegyelettel és szeretettel viseltetett, és mindent megtett, amit csak tehetett, a Szentszék helyzetének könnyítésére.

Ő volt az egyetlen uralkodó, aki 1870 óta, mióta Rómát az olaszok elfoglalták, nem volt Rómában, bár az ő volt szövetségese, az olasz király gyakran invitálta. Sem az olaszországi nagykövet, sem radikális miniszterei nem tudták rávenni, hogy visszaadja az olasz király látogatását, hogy meg ne sértse a pápát és tudjuk azt is, hogy mennyi mindent elkövetett, két kormányt elbocsátott, csakhogy az egyházpolitikai javaslatok törvényre ne váljanak s mily lelki küzdelembe került, míg aláírta azokat! Mint igazi keresztény szívvel bíró ember, legnagyobb példát nyújtott népeinek és az egész világnak — amely előtt az ellenség is tiszteltetel hajtotta meg — az élet csapásainak elviselésében. Padig neki több jutott ki az élet keresztjeiből, mint legutolsó alattvalójának. Mikor először közelédt szerető szívvel a magyar nemzethez s hitésével együtt bejárta az országot, hogy személyesen győződjék meg a nép kivánásairól és mikor mindenfelé kigyultak az örömtűz lángjai: Debreczenben érte a szomorú hír első gyermeke elvesztéséről. És amikor magyar népével teljesen egybeolvadva ünnepelte koronáztatásának nagy napját, megzavarta azt testvéröccsének, Miksa császárnak szomorú

tragédiája. Mennyegzője tiz éves évfordulójának örömet elsodorta a Tisza árja, amely egyik legnagyobb magyar várost pusztította el. Uralkodása negyvenéves jubileumát megzavarta egyetlen fia: Rudolf trónörökös elhunyt s mikor a milleniumot ünnepelte, ezen ünnepet is megkeserítette bátyjának, Károly Lajos főhercegnak, mostani uralkodónk édesatyjának váratlanul bekövetkezett halála.

Felcsázados uralkodói emlékünnepét előpörte az a kegyetlen törzsúrás, mely hitvestársa szíven keresztül az ő szívét és a nemzet szívét is megsebezta. De még ezzel sem telt csordultig a pohár, meg kellett érnie másik trónörökösének, Ferencz Ferdinánd főherceg és neje serajevói meggyilkolását, mely infernalis, pokoli gyűlöletről rántotta le a leplet s mélységesen sötét árnyat vetett a ránt várakozó s immár ránk zudult világháborúak minden borzalmára. Eanyi megpróbáltatás után igazán ráillik az Apostol szava: „Boldog ember, ki a kísértést kiállja, mert ha hűnek találattik, elnyeri az élet koronáját, melyet Isten az őt szeretőknak ígért.” I. Ferencz József hűnek találattott, éppen azért hisszük és reméljük, hogy eltétetett számára a mennyi korona azért a sok szenvedésért, mely szívét érte.

E gyász méltán érte a nemzetet és a monarchiának minden tagját. Mióta Habsburgok uralkodnak Magyarországon és ennek immár 400 esztendeje, összes uralkodóink között ő állott legközelebb a magyar nemzet szívéhez. Amikor trónra lépett, népei egymás ellen küzdöttek és mikor lehunyt szemét a monarchia népei egymásnak vállvetve küzdenek a trónért, monarchiáért és hazáért.

Fejazzuk be Székesfehérvár püspökének ékes szavaival: „Meghalt mielőtt a véres csatákban küzdő népei halántékára fűhetnék volna a borostyánt. Elment a lélek, a test itt maradt közöttünk, lelke elment a lelkek utján, teste pedig megtért őseihez. Elagot teste nem bírta tovább a munkát. A vándor, aki 86 esztendőtt tett az élet utján, nem bírta tovább az utat. Elment kopogtatni az örök béke kapuján, hogy beereszsek s onnét küldje meg galambszárnyon a béke olajját.”

Áldott legyen emléke és utódja érje meg a győzedelmes békét s még sokáig élvezhessen magyar nemzetével s más néppel a béke áldásait. Adja Isten!

A király utolsó szent áldozása.

A király utolsó óráinak egy megható s eddig sehol sem olvasható részletéről ad hirt a 8 Órai Ujság dömeházai Spanyol Béla ezredes, ő felsége szárnysegéde tudósításából. A tudósításból meghatóan dombozik ki az a fény, hogy királyunk jó katolikus módjára halt meg, amiat egész életén át buzgó katolikus volt.

A király utolsó napjáról Spanyol ezredes a következő érdekes részleteket mondotta el:

Akkor már erős láza volt. A fáradtságot is észre lehetett már venni rajta, mert ő, aki mindig erősen tartotta magát, megtört volt. Ilyen körülmények között, amikor már a vég kezdett fenyegetni, gondoskodni kellett, hogy a király megáldozzon, fölvegye a halotti szentségeket, de úgy, hogy meg ne ijessük vele. Montenuovo hercegnak kellett, hogy a király megáldozzon, fölvegye a halotti szentségeket, de úgy, hogy meg ne ijessük vele. Montenuovo hercegnak támadt a szerencsés, gyöngéd ötlete, amellyel a célt elérték. Epan előző nap volt a fődvarmesternél a bécsi nuncius és jelentette, hogy a pápa őszentsége melegen érdeklődött

a felség állapota iránt és áldását küldi neki. A főudvarmester tehát a pápai üzenetet bejelentette a felségnek, aki láthatóan megörült a pápa figyelmének.

— Én azonban — mondta a herceg — nem adhatom át az áldást felségednek, ezt csak pap teheti.

A király ekkor örömmel mondta, hogy csak jöjjön Seidl prelátus, ami meg is történt. Őfelsége megáldozott, felvette a szentségeket és meghatottan fogadta az áldást. Az egyházi aktus láthatólag fölfrissítette és később többször is mondta, milyen szép volt a pápától, hogy ilyen formában gondolt rá.

Ez 9 órakor együtt voltak a kis szobában a trónörökös, Zita, Mária Valéria, Mária Josefa főhercegnők, Ferenc Salvator főherceg, Montenuovo főudvarmester, Paar gróf, Bolfras báró, Hoyos gróf és én. Ekkor Seidl prelátus feladta az utolsó kenetet — azután mindennek vége volt . . .

Cserekereskedelem a vidéken.

Pénzért nincs áru a megyében.

A pénz elértéktelenedése egyre nagyobb és nagyobb mérvet ölt. A vidéken ma alig lehet venni valamit pénzért. Ha mégis akadna ember, aki hajlandó pénzért is adni valamilyen árut, vagy terményt, azért oly horribilis összeget kér, hogy az a valódi értékét 10—20 szorosán meghaladja. A pénz ma nem kell a vidéki kereskedőnek. Ma az áru a fő és az a vásárlási eszköz.

Biharvármegye területén különösen felbujrázott ez a módszer. A kereskedők, ha nehezen is, de szereznek maguknak árut és ellátják üzleteiket. Ha azonban egy vidéki ember be megy az üzletbe és árut kér, akkor a következő esetek játszódhatnak le:

— Kérek egy félliter petrolumot.

— Nincs, de ha tojást hoz, kap.

És az illető elmegy, hoz 3—4 tojást és nyomban van petrolum.

Ugyanigy van a sóval, a cukorral stb.

A kereskedő az így összeszedett árut természetesen nem a saját házi szükségletére használja fel, hanem igen magas áron értékesíti. Így kiszámíthatatlan uzsorával dolgozik.

E mellett azonban lehetlenné teszi azt is, hogy a termelő más módon értékesítse terményét, illetve azoknak adja el, akiknek eddig adta. A tulajdonképeni fogyasztó nem tud hozzá jutni az élelmiszerhez csak igen nagy utánajárással 10—20 ik kézből hihetetlen magas árak mellett.

Ez nem egészséges állapot és a mai igen nehéz helyzetet csak súlyosítja és kiszolgáltatja a fogyasztó közönséget a spekulánsoknak, a nagy raktárakat tartó kereskedőknek.

Hogy a vidéki kiskereskedők az összeszedett terménnyel mit csinálnak, azt nem sikerült megtudni. Azonban tény az, hogy a termények nem maradnak kint, hanem bevándorolnak azokba a titkos raktárakba, ahonnan irányítják a piacot és ahova a rendőrség csak a véletlen útján jut be olykor olykor.

Fráter Barnabás alispán mit sem tud ezekről az üzelmekről és mi meg vagyunk róla győződve, hogy kellő eréllyel fog fellépni a további üzelmek megakadályozása végett.

Polgári házasságkötés — meghatalmazott útján.

A hivatalos lap tegnapi száma két miniszteriumi rendeletet közöl, a melyek közül az egyik megengedi a polgári házasságkötést meghatalmazott útján, a másik pedig megkönnyíti a katonák polgári házasságkötését.

Az első rendelet szerint háboru ideje alatt az ellenség hatalmában lévő hadifoglyoknak, túszoknak és internáltaknak az igazságügyminiszter megengedheti, hogy polgári házasságuk megkötésénél magukat meghatalmazott útján képviseltessek. A képviselőhöz a polgári házasságkötésre szóló különös meghatalmazás szükséges, amelyben egy vagy több meghatalmazott megnevezésén felül meg kell jelölni azt, akivel a meghatalmazó a polgári házasságot megkötni akarja. Meghatalmazott bárki lehet, aki a polgári házasságkötésnél tanu alkalmazható.

Ha a meghatalmazás, amelynek alapján a polgári házasságkötés történt, érvénytelen vagy a polgári házasságkötés előtt megszűnt, a meghatalmazott által kötött polgári házasság semmis.

A rendelet december 1-én lép életbe és érvénye Horvát Szlavonországra nem terjed ki. A hivatalos lap közli az igazságügyminiszter rendeletét is, mely az ilyen polgári házasságnál követendő eljárást tartalmazza. Részletesen megjelöli, hogy az engedelmet miképpen kell kérni, szabályozza az anyakönyves teendőjét, majd az ilyen polgári kötés lefolyásáról a következő utasítást teszi:

A polgári tisztviselő a két tanu jelenlétében személyesen és együttesen jelenlévő meghatalmazotthoz és házasulóhoz, még pedig előbb a vőlegényhez, illetőleg meghatalmazottjához, azután a menyasszonyhoz, illetőleg meghatalmazottjához a megszabott kérdéseket a következő alakban intézi:

1. a meghatalmazotthoz intézendő kérdés:

„Kijelenti e Ön, mint N. N.-nek (itt megnevezendő a meghatalmazást adó házasuló) meghatalmazottja, hogy az Önt meghatalmazó N. N. az itt jelenlévő N. N. nel (itt megnevezendő a személyesen jelenlévő házasuló) házasságot köt?”

2. a személyesen jelenlévő házasulóhoz intézendő kérdés:

„Kijelenti e Ön (itt megnevezendő a személyesen jelenlévő házasuló), hogy az itt jelenlévő meghatalmazott által képviselt N. N. nel (itt megnevezendő a meghatalmazást adó házasuló) házasságot köt?”

Ha a hozzáintézett kérdésekre mind a meghatalmazott, mind pedig a személyesen jelenlévő házasuló személyesen és két tanu jelenlétében igenlő választ adott és kijelentését sem föltételhez, sem időhöz nem kötötte, a polgári tisztviselő megszabott kijelentését a következő alakban teszi:

„Én tehát ezen egyhangzó kijelentés alapján N. N. t és N. N. t (itt megnevezendő a meghatalmazást adó és a személyesen jelenlévő házasuló) a törvény értelmében házastársaknak nyilvánítom.”

A miniszterium másik rendelete szerint a katonai szolgálatot teljesítő, vagy az ezzel egy tekintet alá eső egyén a háboru alatt kihirdetés nélkül is köthet házasságot, ha az anyakönyvvezető előtt a felek kijelentik, hogy köztük polgári házassági akadály nincs. A polgári házasságot olyan anyakönyves is megkötheti, akinek kerületében a házasulandók csak ideiglenesen tartózkodnak. A rendelet december 1-én lép életbe és érvénye Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Züllő gyermekek, ifju mákvirágok.

Csoportosan érkeznek a gyermekbirósághoz a bünyebe esett gyermekek. Legtöbbje lop. Végiglopják a Zöldfa utcát, a piacokat, Bonyiáé áig győzi őket elkergetni a gyümölcs mellől.

— Hess te, kiált rájuk, mert csak félrefordul s már a gyümölcsön a keze a nebulónak. D'ága az alma, hát lopják.

Külön gyermekzsebvágók ácsorognak a mozik és a színházi pénztár előtt, tele van velük a villamos.

Az volna szükséges, hogy az iskola vegye át a nevelés munkáját is a háboru idején. Az apa a harctéren van, az anya otthon dolgozik, jó lenne, ha egész nap volna előadás, délután is egészen fel a középiskola 6. osztályáig, mert diákok is akadtak a randórség hálójába.

A gyermekbiróság előtt arra a kérdésre, mi akar lenni, mostanában minden elitált gyerek ezt válaszolja:

— Kovács, géplakatos.

Ugy látszik, vagy a betörőpálya kezdete ez a kovács és géplakatos mesterség, vagy első lépés a soffőrséghez, művészethez és a montőri pályára.

Sok az erkölestelen, elfajult gyerek, koránérrett, kicsapongó fajta. A lopott pénzt eldorbézolja. Nagyrészt városi gyereket.

A vidék (különösen a cigányfajta) bicakásokat importál. Volt egy 17 éves fiu, aki, mert szemrehányást tettek neki, hogy erkölestelen viszonyt folytat bátyja feleségével, a kést a sógornője hátába vágta, úgy, hogy nem is jött ki.

Rengteteg a baja velük Palánkay Károly tanácselnöknek, de tulajár a furfangjukon. S néha, e szomorú züllöttség közepette, vékonyka humor is akad.

A falusi fiu tudálékosságát akarja bemutatni s így védekezik:

— Tekintetes kiskoru bíróság!

— Ki itt a kiskoru? — kérdi Palánkay.

— A bíróság vagy te?

Mire a fiu:

— Én volnék a kiskoru.

Ideje volna elővenni Dajka Endre dr kapitány tervét s az összes szervezetek részvételével, közreműködésével meg kellene kezdeni a jövő nemzedék megmentésének nagy munkáját.

* Megvételre keresek egy vagy két puhafa festett szekrényt. Cim a kiadóhivatalban megtudható.

* Megbízható ügyes asszonyok lapkihordóknak felvételnek. Jelentkezni kell a kiadóhivatalban.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség.

A magyar főrendek és képviselők vonatának katasztrófája. — 30 halott, 200 sebesült.

Budapest, november 30. (Tudósítónk telefonjelentése. Érkezett éjjel 3 órakor.)

A király temetéséről Budapest felé jövő gyorsvonat, mely a magyar főrendeket és képviselőket hozta és mely egészen zsúfolva volt, Herceghalomnál összeütközött egy vele szembe jövő és Bécs felé haladó másik vonattal. Eddig 30 halotról és egyik verzió szerint 170, másik szerint 200 sebesültről tudnak.

A király Budapesten.

December 21-én lesz a koronázás.

Budapestről jelentik: Károly király december 6-án Budapestre érkezik. A király két napig marad a fővárosban és azután visszatér Bécsbe. A király december 15-én egész udvartartásával együtt újból Budapestre érkezik a koronázási ünnepségekre.

Feltétlenül biztos forrásból értesülünk, hogy a koronázás december 21-én lesz. A király a magyar kormány tagjainak bemutatkozását a fővárosba való érkezése után fogadja. Ugyanakkor fog történni a törvényhozás két háza elnökségének a bemutatkozása is.

Meghíusult támadások Ypernnél.

Berlin, november 30. A nagyhíradásokról jelentik:

Nyugati harctér.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Az Ypern hajlásban ellenséges csapatok erős tüzerségi előkészítés után mintegy három kilométer szélességben megtámadták állásainkat. Tüzelésünkkel, némely helyen pedig közelbarabban visszavertük őket.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. A későbbi időben a tüzerségi harc csak Sarre és az Anore között, valamint a St. Pierre Vaast erdő két oldalán elterülő szakaszon fokozódott.

Szabad az ut a Törösvári-szoroson

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Nagyobb harcok tevékenység nem volt.

József főherceg vezérezredes harcvonalai. Az Erdős-Kárpátokban és a moldovai határhegységben az oroszok folytatták támadásaikat, anélkül, hogy fontos eredményt értek volna el. Az oroszok súlyos veszteségeket szenvedtek és kis helyi előnyökkel kellett megelégedniük.

Nyugatromániában visszaszorítottuk az ellenséges utóvédakat. Pitești kivül Kam-

polungot is elfoglaltuk és ezzel megnyitottuk az utat a törösvári szoroson át. Itt 17 tiszt, 1200 főnyi légénység, 7 ágyú és számos málna jutott a bajor csapatok kezére. Őfelsége Königin nevű vértesszereznének Boreke kapitány parancsnoksága alatt álló százada Cioleneat-nél elfogott egy 17 tisztből és 1200 főnyi légénységből álló ellenséges oszlopot és ez alkalommal tíz ágyút és 3 gépfegyvert zsákmányolt.

Balkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadserege. A dunai hadsereg harcolva előnytemul. A románok elleni támadásoknál a Schauer őrnagy vezetése alatt Schleswig-Holsteini, Buchenburgi és bajor tartalékos vadászok kitüntették magukat. A dunai átkelés óta a hadsereg 43 tisztet, 2421 főnyi légénységet elfogott és 2 nehéz és 36 tábori ágyút, 7 kiságyút és 7 gépfegyvert, valamint 32 lőszerkocsit zsákmányolt.

Macedóniai front.

Monastirtól északkeletre meghíusult egy ellenséges előretörés. A Grucista mellett emelkedő várhegy nyugati szeléről, amelynek csúcsát az utóbbi napokban az ellenség gyakran eredménytelenül támadta, a szerbeket újra elűztük.

Ludendorff, első főszállásvezető.

..HIREK..

*** A hercegprimás a királynál.** Bécsből jelentik: A király ma délben kihallgatáson fogadta Csernoch János hercegprimást.

*** Tisza István gróf Szalonta közlelmézéséért.** A lisztadagok leszállítása és a legszükségesebb élelmiszerek hiánya miatt ismét súlyos zavarok vannak a szalontai járás élelmézésénél. Nagy József főbíró és Diószegi Károly h. főjegyző Budapestre utaztak, Tisza István gróf miniszterelnökhöz fordulnak támogatás iránt. Tisza István gróf a miniszterelnöki palotában fogadta Szalonta előljáróit és meghallgatta az előadott panaszokat. Az előljárók előterjesztésére azonnal válaszolt a miniszterelnök és megígérte, hogy a közellátás súlyos zavarainak elhárítása, a lisztadagnak 240 grammra való felemelése és a község burgonyaszükségletének biztosítása iránt azonnal intézkedni fog.

*** Apologiai kurzus az urak részére** ma délután 5 órakor lesz az Orsolyazárda nagytermében.

*** Ingyenteljes kiosztás.** A Vöröskereszt Egylet tudatja az érdekeltekkel, hogy az ingyenteljes kiosztását a mai naptól kezdve a Szent Vince intézetben (Nogátoa 5.) eszközli. Akik tehát erre igényt tartanak a Szent Vince intézet főnöknőjénél jelentkezzenek.

*** A Katolikus Népszövetség** december 8-án, vasárnap délután a Katolikus Kör Szent-László termében a nagyváradi Katolikus Növédő Egyesület anya és csemetenövédő intézete javára igen nagyszerűnek ígérkező ünnepélyt rendez a következő magas nivóju műsorral:

Liszt: Trois paraphrases. Zongorán előadja: Fischer Margit, az Orez. Zeneakadémia növendéke.

2. Idealizmus és mammonimádás. Ünnepi beszéd, tartja Halász Gyula plébános.

3. Spiller A: „Repülj fecském.” Magyar ábránd. Hegedűn előadja Schmelzer Béla III. é. tan. jel. Zongorán kíséri: Resch Mihály székesegyházi karnagy.

4. a) Juhász Jenő: Szent László! Tartás főként a pajzsot!

b) dr. Krüger Aladár: Bem épő diákja. Költemények, szavalja Bihari Ákos.

5. Mozart: Versenymű D moll, Reinecke cadentiával. Zongorán előadja Fischer Margit, mások zongorán kíséri: Fischer Erviné Szalay Stefánia, okleveles zenetanárnő.

Az ünnepély pontosan délután 5 órakor kezdődik. A műsor egyes számai alatt az ajtók zárva tartatnak. Belépti díj nincs, de szives adományok köszönettel fogadhatnak. Belépti jegyül a meghívó vagy a népszövetségi tagsági igazolvány szolgál. Fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyánál naponta este 6 órától és vasárnap d. e. 9—12 ig előre megválthatók. Feltűzések hírlapilag nyugtáztatnak. A fenn tartott helyekre jegyeket ki nem adnak, azok az ünnepély délutánján az érkezés sorrendjében foglaltatnak el, a miért is ajánlatos, hogy a kik fenntartott helyre igényt tartanak, jegyeiket tetszés szerinti adomány ellenében mielőbb váltsák ki.

*** Nyugalmozott közfély jegyző házgonnoki, számviteli, irodakezelési vagy bizalmi teendőkre ajánlkozik.** Ajánlatokat kérem a kiadóhivatalba.

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát, eltűnteti a ráncokat, szeplőket, mitesszereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ár 3.— K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-utca 7/B. Rimanóczy palota.

*** Könyvelő** és egy fehérnemű kezelésben jártas uriaszony vagy leány alkalmazást nyerhet a Parkszállóban.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógárában
Nagyvárad.
Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szeletke.** Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

* **Megfagyott szélől kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású a Harmattej crème és hozzávaló szappan.** Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Telefon 13—02.

* **Felcsúszkirtó NOXIN biztos szer.** Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kiskérletben Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Legújabb táviratok.

A magyar résztvevők távozása a király temetéséről.

Budapest, november 30. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A temetési szertartás után a résztvevő magyar vendégek a részükre fenntartott villamosokon a keleti pályaudvarra hajtottak és hat órákor visszautaztak Budapestre. A magyar vendégek imponáló részvéte mindenütt mély hatást keltett.

Németország jegyzéke az athéni követek eltávolításáért.

Budapest, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik: Bernstorff német nagykövet jegyzéket adott át Lansing államtitkárnak. A jegyzék tiltakozás volt a német, magyar, osztrák, török és bolgár követeknek Athénből való eltávolítása ellen, amellyel az antant csúfá tette a nemzetközi jogot. A jegyzék kéri Lansingot, hogy a tiltakozást továbbítsa Anglia kormányához.

SZÍNHÁZ.

Hetiműsor:

Péntek: Suhanc (Billér Irénnel.)
Szombat délután: Bernát bácsi.
Szombat este: Doktor ur (Molnár Ferenc bohózata.)

Vasárnap délután: Csodacsók (Sz. Zsigmond Anna, Biller Irén, Vigh Manci felvétele.)

Vasárnap este: Királynőm... meghalok érte. (Bemutató előadás)

A suhanc. Hosszabb szünet után ma, pénteken este nyitnak meg újból a Szigligeti színház kapui. Ezen az estén Konti mekapóan szép zenéjű operettje a Suhanc kerül színpadra, amelynek címszerepét Biller Irén játssza. A többi szerepben Kovács Márta, Pogány Janka, Békési, Sik Rózsa, Rikósy és Szegedi biztosítják az est sikerét.

Királynőm... meghalok érte! Villányi Andornak Királynőm... meghalok érte! című drámája, amelyet Erdélyi Miklós színiigazgató nyomban a dráma budapesti előadása után megszerzett előadásra. A színiigazgató rendezésében stílusos kiállítással vasárnap este kerül bemutatásra a Szigligeti-színházban.

URANIA mozgószínház

Pénteken
Imádom a zenét
vigjáték 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgószínház

Pénteken
A szeplőtlen anya
regény 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

VIGADÓ mozgószínház

Pénteken
A játékos esküje
dráma 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

NYILTÉR.

Karácsonyi vásár

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár . . . 4 K
- China ezüst dohányozó készlet . . . 4 K
- Vizes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Boros készlet 6 személyre . . . 4 K
- Likőrös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Sörös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Tésata készlet 6 személyre . . . 4 K
- Befőttés készlet 6 személyre . . . 4 K
- Teás készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Kávés készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mocca készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mosdó készlet fayence . . . 10 K
- Fűszer készlet állványossal . . . 10 K
- Cigaretta ezüst készlet . . . 10 K
- Ebédő készlet aranyozással 6 személyre . . . 24 K

Evőeszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
Képkerepezés, ablak üvegezés
gyorsan, előnyös árban készül.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő:
Dr. KRÜGER ALADÁR

Felölös szerkesztő:
Dr. PAPP KÁROLY

VIGADÓ

mozgószínház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

Ma pénteken

és holnap szombaton

A játékos esküje.

szenzációs dráma 3 felvonásban.

Aki mindég jókedvű.

Bohózat.

Háborushiradó

Helyárak:

Páholy 6 személyre 6 K. Főntartott hely I. hely 30 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fill.

Katonák és gyermekek részére fél-helyár.

Az előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon d. u. 3 órákor, hétköznapon pont fél 5 órákor. Utolsó előadás 9 órákor.

Felhívás.

A nagyváradai Templomüveg-festészeti, Üvegcsiszoló és Tükörárugyár Rt. 1916. november 19-én Nagyváradon tartott közgyűlésén a részvénytársaság feloszlását illetve felszámolását határozta el. Felszámolókul megválasztottak: Sztrill Ferenc, Balázsovits Jenő, Debreczy Imre és dr. Papp Károly ügyvéd nagyváradai lakosok.

Felhívjuk ezért a részvénytársaság esetleges hitelezőit, hogy ezen közléstől számított hat hónap alatt követeléseiket érvényesítsék, mert különben a felszámolást követeléseikre tekintet nélkül fogjuk eszközölni.

A Nagyváradai Templomüveg-festészeti, Üvegcsiszoló és Tükörárugyár részv.-társaság igazgatósága.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

előtében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, méltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művészdnőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

Harisnya, tricó, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélekmelegítő, gyermek kötött ruházat, valamint az összes kötöttáru cikkek, legelőnyösebb árakban beszerezhetők, az általánosan elismert szolid és jó áruból hirneves

Hungária Harisnyaáruház
a Sas Passage főbejáratánál.

Kéretik cégünket összenemtéveszteni

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen: lisztes és gabonaszákókat, ponyvát, mindenféle legjobb kötélárut, kender és papirzsinegeket,

szalmazsákókat, pokróczok és takarókat,

gazdasági erős csizmákat és fedelmezeket, olajokat és gépszirt.

Nagy raktár kárpitos kellékekben.

* **Dusafalva** határában 300 kishold területű legelő 1917 január 1-től bérbeadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál Kossuth-utca.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben úgy kisebb, mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabútorok fülkéiben beraktározásra elfogadtatnak. Termények beraktározására való száraz pincék, továbbá boros-pincék, istállók és kocsiszinek állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzetméterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ. beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai

„Adria“ R. T. Nagyváradon.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet V-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1917 január 1-én V-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első évtársulat, — dacára a háboru okozta nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel zárult.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti **20 fillér** befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget a reájuk eső nyereséggel megkapják.

A tagok a befizetett összeg $\frac{4}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.